

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Lektorat języka hebrajskiego (biblijnego)
Prowadzący	Dr hab. Anna Kuśmirek, prof. ucz.
Wydział	Wydział Teologiczny
Kierunek	Teologia ogólna
Poziom studiów	Jednolite studia magisterskie
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Moduł specjalnościowy	
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nauki teologiczne
Obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	3
Semestr	6
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (obowiązkowy, do wyboru)	obligatoryjne
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (symbole)	TMA_W06; TMA_W07; TMA_U22; TMA_U28; TMA_K04
Rodzaj zajęć (wybór z listy*)	lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	1
Wymagania wstępne	Znajomość alfabetu i podstawowych zagadnień fonetyki i morfologii rzeczownika i czasownika (1 semestr)
Opis i cele przedmiotu Antropologia komunikacji i mediów	Zajęcia stanowią kontynuację kursu wprowadzającego do hebrajskiego biblijnego. W drugim semestrze studenci pogłębiają znajomość gramatyki i słownictwa, zwłaszcza systemu czasownikowego Qal (czasowniki mocne i słabsze) oraz wybranych form dalszych (Nifal, Piel, Hifil, Hofal, Hitpael). Program obejmuje także formy nieosobowe (imiesłów, infinitivus, imperativus), formy pausalne i kauzatywne, przyimki i zaimki dzierżawcze oraz podstawowe struktury składniowe. Ważnym elementem jest ćwiczenie lektury prostych fragmentów narracyjnych i poetyckich, tłumaczenie tekstów i korzystanie z podstawowych narzędzi filologicznych. Celem kursu jest utrwalenie umiejętności czytania tekstu hebrajskiego, rozwinięcie analizy morfologiczno-składniowej i przygotowanie do dalszej nauki języka oraz studiów biblijnych.

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
Blok 1. Powtórzenie i rozszerzenie podstaw-Qal perfectum/imperfectum (czasowniki mocne), Qal czasowniki słabe; lektura tekstów: Rdz 1,1–5; Rdz 12,1–9.	4
Blok 2. Czasowniki ułomne, geminowane odmiana qal; Lektura Wj 3,1-12; Pwt 6,4-9	6
Blok 3. Formy narracyjne i nieosobowe –waw-consecutivum; imiesłów czynny i bierny; infinitivus constructus i absolutus; imperativus; lektura tekstów: Rdz 22,1–19; Ps 51,4–12.	4
Blok 4. Formy pausalne I dalsze kategorie czasownikowe; lektura: Wj 20,1–17; Iz 6,1–13.	6
Blok 5. Formy kauzatywne i zwrotne: Hifil, Hofal, Hitpael; zestawienie formacji czasownikowych, teksty: Joz 1,1–9; Est 4,1–17	4
Blok 6. Składnia i ćwiczenia; zagadnienia: zdania nominalne i werbalne; zdania podrzędne i spójnikowe (asher, ki, im); analiza porównawcza przekładów wybranych tekstów: Lektura: Ps 23; Dn 7,1–14	6
Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się (co ogólnie <i>absolwent po tych studiach</i> będzie wiedział i umiał)	Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) (co konkretnie <i>student po tym przedmiocie</i> będzie wiedział i umiał)	Sposoby <u>weryfikacji</u> efektów uczenia się (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy...)
TMA_W06	prezentuje pogłębioną wiedzę na temat religii monoteistycznych i ich instytucji religijnych i kulturalnych	charakteryzuje funkcję języka hebrajskiego w tradycji Izraela i w kulturze religijnej judaizmu oraz chrześcijaństwa (1, 6)	bieżąca obserwacja aktywności, kolokwium pisemne
TMA_W07	wykazuje uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę z zakresu teologii biblijnej	opisuje system czasownikowy i składniowy hebrajskiego biblijnego; klasyfikuje formy morfologiczne i wyjaśnia ich funkcję w tekście (2–5)	kolokwium pisemne
TMA_U22	korzysta z obcojęzycznych źródeł i posługuje się terminologią teologiczną w językach obcych	analizuje hebrajskie formy gramatyczne, tłumaczy fragmenty biblijne na język polski, stosuje podstawową terminologię filologiczną (2–6)	bieżąca obserwacja aktywności, egzamin pisemny
TMA_U28	proponuje rozwiązania nietypowych problemów w sytuacjach profesjonalnych, integrując pogłębioną wiedzę teologiczną z wiedzą z innych dziedzin	rozwiązuje problemy translacyjne wynikające z trudnych konstrukcji hebrajskich; porównuje przekłady i wskazuje różnice interpretacyjne (3–6)	projekt indywidualny (zaliczenie śródk okresowe) - analiza porównawcza przekładów wybranego tekstu BH
TMA_K04	potwierdza słuszność swych opinii powołując się na oficjalne nauczanie Kościoła	prezentuje wyniki analizy biblijnej, uzasadnia swoje tłumaczenia i interpretacje, odwołując się do tradycji egzegetycznej i nauczania Kościoła (6)	bieżąca obserwacja, projekt indywidualny

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

1	Wykład problemowy
2	Ćwiczenia praktyczne (quizy ze słownictwa), analiza tekstów biblijnych
3	Metoda porównawcza – zestawienie tekstu hebrajskiego z tłumaczeniami
4	Praca z narzędziami filologicznymi – słowniki, interlinearne wydania, gramatyki.

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	udział w zajęciach	30	30/1
	udział w zaliczeniach poza zajęciami		
	udział w konsultacjach		
praca własna	przygotowanie do zajęć (czytanie, praca pisemna, tłumaczenie, ...)		
	przygotowanie do zaliczenia (np. czytanie, prezentacja, projekt, ...)		

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

Kryteria zaliczenia lektoratu: obecność na zajęciach (dopuszczalne 2 nieusprawiedliwione nieobecności), przygotowanie i aktywny udział, zaliczenie kolokwium cząstkowego (projekt indywidualny) i końcowego pisemnego.

Ocena 2 (ndst): Student nie opanował podstaw materiału. Nie rozpoznaje odmian czasowników słabych w Qal, nie zna form nieosobowych, nie rozróżnia formacji czasownikowych takich jak Nifal, Piel, Hifil czy Hitpael. Nie potrafi przeanalizować prostego zdania hebrajskiego ani odczytać krótkiego fragmentu tekstu biblijnego.

Ocena 3 (dst):

Student zna w ograniczonym zakresie odmiany czasowników mocnych i wybranych słabych, rozpoznaje jedynie niektóre formy nieosobowe i najczęstsze formacje czasownikowe. Z trudem tłumaczy krótkie fragmenty narracyjne i wymaga stałego wsparcia przy analizie bardziej złożonych struktur.

Ocena 4 (db): Student dobrze opanował materiał. Rozpoznaje wszystkie główne grupy czasowników w Qal, poprawnie stosuje formy nieosobowe oraz odróżnia formacje Nifal, Piel, Pual, Hifil, Hofal i Hitpael. Potrafi przełożyć i omówić krótkie fragmenty narracyjne i poetyckie, posługując się słownikiem i podstawowymi narzędziami filologicznymi.

Ocena 5 (bdb): Student swobodnie rozpoznaje wszystkie grupy czasowników zarówno w Qal, jak i w pozostałych formacjach. Analizuje i interpretuje także formy pausalne i inne nietypowe zjawiska morfologiczne. Samodzielnie tłumaczy fragmenty narracyjne i poetyckie, uzasadnia swoje wybory translatorskie i wskazuje różne możliwości interpretacji. Potrafi w pełni wykorzystać dostępne narzędzia filologiczne i porównać tekst hebrajski z przekładami.

Literatura obowiązkowa

1.	G. DEIANA, A. SPREAFICO, Wprowadzenie do hebrajszczyzny biblijnej Warszawa: Towarzystwo Biblijne, 2001.
2	W. JONCZYK, Praktyczne wprowadzenie do języka hebrajskiego Starego Testamentu, Kraków: wydawnictwo WAM, 2013.
3	K. SIWEK, Biblijny język hebrajski. Kurs podstawowy i średni, Warszawa: Verbinum, 2013.

Literatura uzupełniająca

1	Hebrajsko-polski Stary Testament – TORA. Przekład interlinearny Pięcioksięgu z kodami gramatycznymi, transliteracją oraz kodami Stronga i Baumgartnera, oprac. Anna Kuśmirek, Warszawa: Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, 2023.
2	BRIKS P., Podręczny słownik Hebrajsko-polski i aramejsko-polski Starego Testamentu, Warszawa: Oficyna Wydawnicza „Vocatio” 2000.
3	STRONG J., Hebrajsko-polski i aramejsko-polski słownik Stronga z lokalizacją słów hebrajskich i aramejskich oraz kodami Baumgartnera, PSB 45, Warszawa: Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, 2017.

* lista rodzajów zajęć

- ☐ ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- ☒ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- ☐ wykład kierunkowy
- ☐ wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- ☐ seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- ☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)